

Riksdagens svar RSv 238/2016 rd — RP 229/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om studiestöd och 127 d § i inkomstskattelagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om studiestöd och 127 d § i inkomstskattelagen (RP 229/2016 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kulturutskottet (KuUB 17/2016 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att statsrådet överväger en vårdnadshavarförhöjning till studiestödet.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om studiestöd (65/1994) 11 a, 12 och 14 a §,
sådana de lyder, 11 a § i lag 1402/2015, 12 § i lagarna 345/2004 och 1402/2015 och 14 a § i lagarna 408/2005, 399/2006 och 1078/2012,
ändras 7 § 2—4 mom., 11, 14 och 15 §, 15 a § 3 mom., 15 f § 2 mom., 16 § 1 mom., 19 §, 27 § 5 mom. samt 38, 39 och 40 §,
sådana de lyder, 7 § 2 och 3 mom., 15 f § 2 mom. och 16 § 1 mom. i lag 1243/2013, 7 § 4 mom. i lag 52/2011, 11 § i lag 1402/2015, 14 § i lagarna 792/2007, 1078/2012 och 1402/2015, 15 § i lagarna 52/2011 och 1243/2013, 15 a § 3 mom. i lag 345/2004, 19 § delvis ändrad i lagarna 1427/2001, 345/2004, 792/2007 och 1402/2015, 27 § 5 mom. i lag 1099/2000, 38 § delvis ändrad i lag 1237/2004, 39 § i lag 30/2007 och 40 § i lag 344/2002, samt
fogas till lagen en ny 17 a § som följer:

Riksdagens svar RSv 238/2016 rd

7 §

Tidsbegränsningar

Studiestöd för högskolestudier kan fås för högst 54 stödmånader. Den tid som berättigar till stöd är dock 57 månader när den sammanlagda omfattningen av en lägre och högre högskoleexamen är 360 studiepoäng.

Den tid som berättigar till stöd för avläggande av en högskoleexamen bestäms enligt den omfattning som föreskrivs för examen i fråga så att den tid som berättigar till stöd är högst nio stödmånader per läsår som ingår i examens omfattning, förlängd med tre stödmånader. Den tid som berättigar till stöd för ett halvt läsår som överskrider de fulla läsåren är dock fem stödmånader.

Om en studerande antagits för att avlägga både en lägre och en högre högskoleexamen, beviljas studiestödet separat för avläggandet av den lägre och den högre högskoleexamen. Den tid som berättigar till stöd uppgår dock sammanlagt till högst den stödtid som bestäms i enlighet med 3 mom. utifrån dessa examinas sammanlagda omfattning.

11 §

Studiepenningens belopp

Studiepenningen per månad är

1) för en studerande som bor hos sin förälder 38,66 euro, när den studerande är yngre än 20 år, och 81,39 euro, när den studerande har fyllt 20 år,

2) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder 101,74 euro, när den studerande är yngre än 18 år, samt 250,28 euro, när den studerande har fyllt 18 år,

3) för en studerande som är gift eller underhållsskyldig 250,28 euro.

Om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är högst 20 700 euro per år, höjs den i 1 mom. föreskrivna studiepenningen enligt följande:

1) en studiepenning på 38,66 euro med högst 59,01 euro,

2) en studiepenning på 81,39 euro med högst 101,74 euro,

3) en studiepenning på 101,74 euro med högst 101,74 euro.

Höjningen enligt 2 mom. minskas med 10 procent för varje helt belopp av 2 070 euro som överskrider inkomstgränsen. Ingen höjning betalas om det sammanlagda beloppet av de inkomster som avses i 2 mom. överstiger 39 000 euro.

Om en studerande bor i en bostad som han eller hon hyr av sin förälder eller som ägs av föräldern och den finns i samma fastighet som föräldrarnas stadigvarande bostad, är den studerande berättigad till studiepenning till samma belopp som en studerande som bor hos sin förälder.

Rätten till åldersrelaterad högre studiepenning uppkommer vid ingången av den månad då stödtagaren uppnår den föreskrivna åldern.

Riksdagens svar RSv 238/2016 rd

14 §

Bostadstillägg

Rätt till bostadstillägg har studerande som bor på hyra och studerar utomlands och har boendeutgifter. Bostadstilläggets belopp är 210 euro per månad. Rätt till bostadstillägg har dock inte en studerande som bor utomlands som bor hos sin förälder eller i en bostad som ägs av en förälder eller av maken. Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om bostadstilläggets belopp i länder med låg hyresnivå.

En studerande som studerar i Finland på en avgiftsbelagd linje vid en folkhögskola eller ett idrottsutbildningscenter eller vid Sameområdets utbildningscentral och bor i läroanstaltens elevhem har rätt till bostadstillägg på 88,87 euro i månaden.

15 §

Statsborgen för studielån

Statsborgen för studielån beviljas studerande som får studiepenning enligt denna lag eller vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd.

Statsborgen beviljas även studerande

- 1) som har fyllt 18 år och som på basis av föräldrarnas inkomster inte har rätt till studiepenning,
- 2) som bor någon annanstans än hos sin förälder, för vars underhåll betalas barnbidrag och som på basis av sina föräldrars inkomster är berättigad till studiepenning, eller
- 3) som enligt 20 § inte beviljas studiepenning.

Högskolestuderande som får studiepenning beviljas statsborgen för studielån utan särskild ansökan. Den som får vuxenutbildningsstöd kan beviljas statsborgen också för andra studier än sådana som avses i 4 §.

Statsborgen beviljas inte studerande

- 1) som avtjänar frihetsstraff, eller
- 2) vars studielån drivs in av Folkpensionsanstalten på grundval av borgensansvar, om inte Folkpensionsanstalten av särskilda skäl beslutar annat.

Statsborgen för studielån beviljas för högst ett läsår i sänder. Beslutet om beviljande av statsborgen kan dock omfatta statsborgen för juni och juli före läsåret. Om studierna varar högst 12 månader kan statsborgen för studielån beviljas genom ett enda beslut för hela studietiden.

15 a §

Lyftande av studielån

Den andel av lånet som är avsedd för höstterminen kan lyftas tidigast den 1 augusti och den andel som är avsedd för vårterminen tidigast den 1 januari. Ett studielån som beviljats för avläggande av examen vid en utländsk läroanstalt, för vetenskapliga påbyggnadsstudier eller en person som får vuxenutbildningsstöd eller för studier som varar högst 12 månader kan lyftas i en rat.

Riksdagens svar RSv 238/2016 rd

15 f §

Studielånskompensationens belopp

Studielånskompensationens belopp beräknas på högst det lånebelopp som motsvarar studielånebeloppet enligt den tid som motsvarar den målsatta tiden för avläggande av examen eller examens omfattning. När studielånskompensationens belopp beräknas, beaktas studielån på högst 400 euro per stödmånad om examen har avlagts vid en högskola i Finland, eller studielån på högst 700 euro per stödmånad om examen har avlagts vid en högskola utomlands. Studielån beaktas för nio månader per läsår. Till den del som den målsatta tiden för avläggande av examen eller examens omfattning inte är hela år, beaktas studielånet för fem månader per halvt läsår när kompensationens maximibelopp beräknas.

16 §

Statsborgens belopp

Beloppet av statsborgen för studielån per stödmånad är

- 1) 650 euro för högskolestuderande och för den som får vuxenutbildningsstöd,
- 2) 650 euro för andra än högskolestuderande, om den studerande har fyllt 18 år, och 300 euro om den studerande är yngre än 18 år; rätten till högre statsborgen börjar vid ingången av den månad då den studerande fyller 18 år,
- 3) 800 euro för studerande som studerar utomlands.

17 a §

Justering av inkomstgränserna för studerandes egna inkomster

De inkomstgränser som föreskrivs i 17 § justeras vartannat år den 1 januari i överensstämmelse med förändringen i det allmänna inkomstnivåindexet, men endast om inkomstgränserna höjs till följd av förändringen i indexet. Justeringarna av inkomstgränserna motsvarar den förändring som inträffat före utgången av det tredje kvartalet under den gångna tvåårsperioden. Beloppet enligt det allmänna inkomstnivåindexet avrundas till närmaste hela euro.

19 §

Beaktande av föräldrarnas inkomster

Föräldrarnas inkomster då det gäller andra studerande än högskolestuderande beaktas när studiepenning beviljas, om den studerande är yngre än 20 år och bor hos sin förälder, samt när bostadstillägg beviljas, om den studerande är yngre än 18 år. Inkomsterna beaktas till utgången av den kalendermånad som föregår den månad under vilken åldersgränsen uppnås. Föräldrarnas inkomster beaktas dock inte, om den studerande är gift eller underhållsskyldig. Om föräldrarna är fränskilda eller varaktigt bor åtskilda till följd av söndring, beaktas bara inkomsterna för den för-

Riksdagens svar RSv 238/2016 rd

ålder som den studerande bor eller senast har bott hos. Om den studerande är yngre än 18 år och försörjs av sin förälder och dennas nya äkta make i deras gemensamma hem, beaktas även den nya äkta makens inkomster.

En studerande har rätt till studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp, om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen är högst 40 800 euro per år. Studiepenningen och bostadstillägget minskas med fem procent för varje helt belopp av 1 010 euro som överskrider inkomstgränsen.

27 §

Återkrav

Det studiepennings- och bostadstilläggsbelopp som ska återkrävas på basis av den studerandes egna inkomster höjs med 7,5 procent, om det inte genom förordning av statsrådet föreskrivs om en lägre höjning.

38 §

Borgensfordran på studielån

Studielåntagaren är skyldig att betala till Folkpensionsanstalten det belopp som ett kreditinstitut betalats på grundval av statsborgen (*borgensfordran*). På borgensfordran ska betalas ränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982), om det inte genom förordning av statsrådet föreskrivs om en lägre ränta.

Folkpensionsanstalten kan avtala med studielåntagaren om betalningsarrangemang för borgensfordran. Borgensfordran och räntan på borgensfordran är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av borgensfordran och räntan finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Vad som i den lagen föreskrivs om preskription av fordringar ska dock inte gälla den regressrätt som staten har enligt 1 mom.

39 §

Beviljande av betalningsbefrielse

Studielåntagaren har rätt att få befrielse från att betala ränta på borgensfordran för den tid låntagarens genomsnittliga skattepliktiga inkomster inte överstiger inkomstgränserna för beviljande av ränteunderstöd enligt 16 a §.

Studielåntagaren har rätt att få befrielse från att betala borgensfordran och räntorna på borgensfordran om

- 1) låntagaren är varaktigt arbetsoförmögen eller har varit arbetsoförmögen oavbrutet i minst fem år, och
- 2) låntagarens genomsnittliga skattepliktiga inkomster inte överstiger inkomstgränserna enligt 1 mom.

Riksdagens svar RSv 238/2016 rd

Betalningsbefrielse beviljas på ansökan. Befrielse från att betala ränta i enlighet med 1 mom. beviljas inte retroaktivt för en längre tid än ett år före ansökan utan särskilt vägande skäl.

40 §

Avstående från indrivning av borgensfordran

Indrivningen av en borgensfordran som grundar sig på statsborgen för ett studielån samt av räntorna på fordran kan underlåtas helt och hållet, om

- 1) det belopp som ska drivas in är litet,
- 2) det med beaktande av låntagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta indrivningen, eller
- 3) det med hänsyn till det belopp som inte drivits in medför oskäligen kostnader att fortsätta indrivningen.

Indrivningen av borgensfordran och av räntorna på borgensfordran frångås helt om låntagaren har avlidit.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 17 a och 19 § träder dock i kraft den 1 januari 2018.

Den maximala stödtiden enligt 7 § 2 mom. tillämpas på högstestuderande som avlagt högskoleexamen och som tar emot en studieplats eller anmäler sig som närvarande för högstestudier den 1 augusti 2017 eller därefter. På högstestudier som har inletts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser om maximal stödtid som gällde vid ikraftträdandet.

Lagens 7 § 3 mom. tillämpas på studerande som första gången tagit emot en studieplats vid en högskola den 1 augusti 2017 eller därefter. Det momentet ska också tillämpas på en studerande som tagit emot en studieplats före den 1 augusti 2017, om han eller hon har anmält sig som närvarande första gången den 1 augusti 2017 eller därefter. På studerande som tagit emot en studieplats och anmält sig som närvarande vid en högskola första gången före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Den första i 17 a § avsedda justeringen av inkomstgränser enligt inkomstnivåindexet görs den 1 januari 2018, och den motsvarar den ändring i inkomstnivåindexet som skett från ingången av oktober 2015 till utgången av september 2017.

Bestämmelserna i 27 § tillämpas första gången vid inkomstkontrollen för 2016 som görs år 2018.

En studielåntagare som tar emot en studieplats för att avlägga sin första högskoleexamen som berättigar till avdrag, eller som anmäler sig som närvarande för dessa studier första gången den 1 augusti 2019 eller därefter, är inte berättigad till studielånsavdrag.

Riksdagens svar RSv 238/2016 rd

Lag

om ändring av 127 d § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 127 d § 3 mom.,
sådant det lyder i lag 409/2005, som följer:

127 d §

Studielånsavdrag

Studielånsavdragets maximibelopp beräknas på basis av högst det lånebelopp som motsvarar studielånebeloppet enligt den omfattning som föreskrivs för examen i fråga med stöd av universitetslagen eller yrkeshögskolelagen. När studielånsavdragets belopp beräknas, beaktas studielån på högst 400 euro per stödmånad om examen har avlagts vid en högskola i Finland, eller studielån på högst 700 euro per stödmånad om examen har avlagts vid en högskola utomlands. Studielån beaktas för nio månader per läsår. Till den del examens omfattning inte utgör hela år, beaktas vid beräkning av maximibeloppet studielånet för fem månader per ett halvt läsår.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 13.12.2016

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare